

Ἄνταποκρινόμενος εἰς ἣν ἔχετε καλωσύνην τοῦ νὰ ἐπιμένητε νὰ λάβητέ τι ὑπ' ἐμοῦ ὑπογεγραμμένον, πέμπω ὑμῖν διὰ τὸ 1886 τὸ ἐπισυνημμένον ἀνέκδοτον ποίημα, ἐπι-
φυλασσόμενος πάλιν, ἐὰν ἐξέλθῃ τι τοῦ καλάμου μου, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ προσεχοῦς
ἔκτου ἔτους τοῦ 1886, ὃ ἐγὼ αὐτὸς νὰ μὴ κρίνω ἐντελῶς ἀνάξιον τῆς Π Στοιᾶς καὶ
τῶν Συνεργατῶν αὐτῆς, νὰ πέμψω ὑμῖν προθύμως.

Μετὰ πολλῆς εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ φιλόκαλον ἀντίτυπον τοῦ ὑμετέρου λαμπροῦ ἡμε-
ρολογίου καὶ μετὰ πάσης ὑπολήψεως.

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΒΟΥΤΣΑΡΗΣ

(Ἐγράφη ἔνα μουσουργηθῆ εἰς Cantate ὑπό τινος ἐπισήμου μελοποιῦ).

Ἀναστάσεως ἡμέρα!
Φῶς ἐκλάμπ' εἰς τὸν αἰθέρα,
φλὸξ εἰς ἄκρας ὕψηλάς,
Ἄνηγέρθη ἐλευθέρα
ἡ πολύδοξος Ἑλλάς.

Πάλλει τῶν μαχῶν τὸ δόρυ.
Σείονται κοιλάδες, ὄρη
καὶ ἄκται μετὰ βοῆς.
Χαῖρε, κ' ἐν θριάμβοις χώρει
ἡ ἀρχαία ἡρώϊς.

Ἐξ ἄσιανῶν τελμάτων
ἐπὶ σέ, ὦ γῆ θαυμάτων
ἐπνευσεν ἡ καταιγίς,
καὶ ἐσδέσθης, ὡς διάπτων
ἄστρον, ὃ φωστήρ τῆς γῆς.

Ἐκ τῶν βάρων τὴν γῆν σεῖων,
ἔστρωσε δι' ἐρειπίων
ὃ ἀνιλεῖς τυφῶν
τὴν πατρίδα τῶν ἀνδρείων,
τὴν ἐστὶν τῶν σοφῶν.

Κ' εἰς δεσμὰ σκληρᾶς δουλείας
κεῖτ' ἐκτάδην τραυματίας
τῆς Ἑλλάδος ὃ λαός,
τῆς μεγάλης ἱστορίας
ὃ πρωτότοκος υἱός.

Δειλή κ' ἔντρομος ἀγέλη
 σύρει δέσμια τὰ μέλη,
 κ' εἰς νυκτὸς σκοτίαν βόσκει,
 Πλήν, τί τοῦτο;.. Ὑποφώσκει!
 Ἐνατέλλει! Ἐνατέλλει!

Ἡ αὐγή χαράζει μόλις,
 Πᾶσα χώρα, πᾶσα πόλις
 ἔξυπνᾷ, ὑποκινεῖται,
 καὶ τὰ ὄρη
 δαφνηφόροι
 διατρέχουσιν ὀπλίται.

Τίς ὁ προχωρῶν ἀψήφως
 τῶν φαλάγγων μεταξύ;
 Εἶν' ὀξύ αὐτοῦ τὸ ἔϊφος
 καὶ τὸ βλέμμα του ὀξύ.

Εἶν' ὁ Βότσαρης. Τὸ Σούλι
 ἔχει φωλεὰν ὁ λέων,
 ὅπου λόχ' ἠρώων νέων
 νεκροὶ πίπτουν, ὄχι δοῦλοι.

Ἄμα ἤκουσε τὸν κρότον
 τῶν πολεμικῶν σαλπίγγων,
 ἢ πατρίς τὸν εἶδε πρῶτον
 δι' αἱμάτων καὶ ἰδρώτων
 νὰ ρίφθῃ, τὴν σπάθην σφίγγων.

Ὅπου πλήττει τὰ ἐδάφη
 ὁ ἀγέρωχός του ποῦς
 μαχητὰς ἐμοῦσ' οἱ τάφοι,
 καὶ τυράννων αἷμα βάφει
 τῶν βουνῶν τὰς ἀτραπούς,

Πᾶλη αἴρεται ἀγρία,
 Τὰ Ὑρκανικὰ θηρία
 ὤρμησαν αἰμοχαρῆ,
 κ' αἶμ' ἀχνίζον τὰ πεδία
 τῆς Ἑλλάδος πλημμυρεῖ.

Μετὰ ζονικῶν ὀργίων
 πᾶσαν πόλιν καὶ χωρίον
 νέμεται πυρκαϊά,
 καὶ τὸ αἷμα τῶν σφαγίων
 δι' ἐκδίκησιν βοᾷ.

Εἰς τὰ ὕψ', ἰδοῦ, ἐφάνη
καὶ εἰρήρης σπεύδει, φθάνει
ἄγγελος ἐκδικητής.
Λόγος μαχητῶν βλαστάνει,
Βότσαρη, ἔπου πατεῖς.

Πρὸς τὸ Μεσολόγγι βαίνει, καὶ ἡ θαλασσία πόλις,
τῶν ἠρώων φωλεά,
φρικιᾶ,
καὶ ἀστράπτουν τὰ πλευρά της, κ' ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἕλης
διὰ σιδηρῶν στοματίων τὴν ἀνάστασιν βοᾷ.

—
'Ἄλλ' ἰδοῦ, ὀφθαλμὸς ἔπου βλέπει,
τὸν ὀρίζοντα πέριξ καλύπτει
μελανὴ καὶ διάφλογος σκέπη,
Δάση, ἔρη, τὴν γῆν πᾶσαν κρύπτει.

Εἶναι φόνου πυκνούμενα κύματα,
εἶν' ἐχθρῶν μυριάδες λυσσῶσαι.
Αἷμα ρέ' εἰς τ' ἀνήμερα βήματα,
καὶ φλογῶν ἀναθρώσκουσι γλώσσαί.

'Εγερθῆτ', ἐγερθῆτε
τῆς πατρίδος οἱ θύται.
'Ο βωμὸς σας ἐστήθη.
Εἰς τὴν χεῖρα τὸ εἶφος!
'Ἄνὰ εἰς πρὸς ἓν στίφος!
Δὲν μετροῦνται αἱ χεῖρες, μετροῦνται τὰ στήθη.

Θὰ σφαγῆτ' ἐπ' ἐνδόξου πεδίου,
ἀπινεῖς θὰ σᾶς σχίσωσι λύκοι.
Καὶ ὁ θάνατος πλὴν τοῦ ἀνδρείου,
καὶ αὐτὸς εἶναι νίκη.

Εἰς τῶν τάφων σας τὰ χεῖλη
φωταυγῆς ἅς ἀνατείλῃ
τῆς ἐλπίδος ὁ ἀστήρ.
Περιπτύεσθε ἀλλήλους,
γονεῖς τέκνα, φίλοι φίλους,
τὴν μνηστῆν ὁ μνηστήρ.

'Ἐν ᾧ δ' οὕτω συνελίσσει
τὴν ψυχὴν ἢ ψυχὴ,
ἐξ αὐτῶν ἅς ἀναδύσῃ
ἢ θερμὴ προσευχή:

« Σὲ τὸν Θεὸν ἐν οὐρανοῖς
κράζ' ἢ ψυχὴ μας ἔσαι.
Πίπτουν κ' ἐγείρονται λαοί
ἅμα τὴν χεῖρά σου κινεῖς.

Τὰ ὄπλα τῆς ὀργῆς σου
ἐγέρθητι κ' ἐνδύσου!
Τὴν τυραννίαν πάταξον!
Δὸς θάνατον γενναῖον,
καὶ εἰς σκηνὰς δικαίων
τὰ θύματα κατὰταξον! »

—
Σύγκρουσις ξιφῶν!
Φοβερὸς τυφῶν!
Μαίνονται τὰ πυροβόλα.
Πανίαχοῦ σφαγῆ!
Ἐρυθρὰ ἢ γῆ,
ἐρυθρὰ εἶν' ὄλα.

Τὰ δεσμὰ καθημαγμένα
ἐπισείουν μυριάδες.
Κλίνат', Ἑλληνες, αὐχένα,
ἢ σκορπίσθητε φυγάδες.

Ὅχι! Ἑλλήνιν πρὶν τραπῆ
καὶ εἰς τὸν ζυγὸν πρὶν κλίνῃ,
τὸν ἀρπάζ' ἢ ἀστραπῆ
τοῦ θανάτου ἢ πυρίνη.

—
Ἴδου, ὁ θαυλὸς εἰς πυρίτιν προσήχθη.
Ἡ γῆ συνετριβῆ, ὁ ἄδης ἠνοίχθη,
Λίθοι, ἔϋλα, χῶματα,
μέλη, σάρκες, πτώματα
πίπτουσιν εἰς στρώματα,
κ' εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ πόλιν τῆς καταστροφῆς
ὅτι αἴρεται νομίσεις ἀκτινοστεφῆς.

—
Οὔτω, παντεπόπτα, κρίνεις
εἰς τὰς θείας σου βουλὰς; —
Ἐπесας, καὶ θενὰ μείνης
ἄπνους, ἐνδεῆς ἀμύνης,
ἀνεκδίκητος, Ἑλλάς;

Ἄνεκδίκητος; Οὐδόλωε!
 Ὅφρα εἰς τὸ σκότος ἔρπει;
 Εἶν' ὁ Βότσαρης. Τὸν τέρπει
 συμμιγῆς ἀνδρείας δόλος.

Μόνος κατὰ μυριάδων
 εἰς ἐχθρῶν σκηνὰς ἐμβάινει
 μάχαιραν δὲν κρύπτ' εἰς κλάδον·
 εἰς τὸ στήθος τὴν θερμαίνει.

Εἰς τὸ αἷμα τοῦ φονέως
 τῆς πατρίδος του τὴν νίπτει.
 Τὸν Σατράπην νεκρὸν ρίπτει·
 ὅμως καὶ αὐτὸς πληγείς,

«Πατρίς,» κράζει, «νίκη, κλέος
 εἰς τὰ ἔπλα σου!» καὶ πίπτει
 κατὰ γῆς,
 κ' ἐκ τοῦ αἵματός του νέος
 θαλλὸς δάφνης ἀνακύπτει.

Φύλλ' ἀθάνατα μυρία,
 ποτισθεὶς εἰς αἷμα, τρέζει
 πᾶς πολύδοξός της κλάδος.
 Καταβάσα δὲ εἰς νέφη
 ἢ θεὰ Ἐλευθερία,
 δρέπει ἐξ αὐτῶν, καὶ στέφει
 τοὺς κροτάφους τῆς Ἑλλάδος.

Χαῖρε, εἰς αἰῶνας χαῖρε,
 τῶν λαῶν σεπτὴ τροφός.
 Εὐκλεεῖς σου αἱ ἡμέραι!
 Ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος φέρε
 τὸ ἀθάνατόν σου φῶς.

Ἰούνιος 1885.

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

